

L'ARTICLE DEL DIA

Xavier Sala
Catedràtic d'Economia de la Universitat de Columbia a Nova York.

La gran depressió de Nostradamus

Tancar els fluxos de capitals internacionals seria un suïcidi col·lectiu. Una gran part dels problemes neixen de la mala política dels governs i no de les deficiències de l'economia de mercat

Ens diuen alguns experts que estem davant la tercera gran depressió mundial del segle XX. A la crisi del Sud-est Asiàtic i a la ja patètica incapacitat dels japonesos per reformar el sistema bancari, s'hi ha d'afegir la recent davallada de l'economia russa i el corresponent contagi a les economies sud-americanes. Àfrica segueix immersa en una crisi econòmica, social i política, agreujada per les recents guerres al Congo i a Etiòpia i la creixent ineptitud del Govern sud-africà. La Xina, que veu com la seva competitivitat internacional s'erosiona a causa de les devaluacions de tots els seus competidors, està cada cop més temptada de devaluar, i quan ho faci causarà una crisi financera sense precedents en la història d'aquell país. De moment, les dues regions que se salven del desastre són els Estats Units i la Unió Europea (conjuntament, representen dues cinquantenes parts de la població mundial). Però ni tan sols aquí les perspectives són bones.

Les recents davallades de les borses de tot el món faran que les famílies reduïxin el consum. Les empreses, per tant, veuran com cauen llurs vendes i, en conseqüència, reduiran llurs inversions, cosa que acabarà causant una crisi a Europa i als Estats Units. És més, tot això passarà just quan estigui naixent l'euro. Les autoritats monetàries europees, preocupades per guanyar reputació antiinflacionària i mantenir un euro "ben fort", no voldran abaixar els tipus d'interès (no sé ben bé per què volen un euro fort, però el fet és que no paren de preconitzar-lo): una reducció dels tipus d'interès portaria els consumidors a demanar prestat per comprar cotxes i cases, i les empreses, a invertir, cosa que representaria la sortida de la crisi... però també faria baixar el valor de l'euro i això seria un "cop massa fort" per a Europa. Els grans déficits comercials dels Estats Units, per la seva banda, portaran el Congrés a aprovar lleis proteccionistes que acabaran amb la darrera locomotora econòmica del planeta. Tal com va anunciar **Nostradamus**, el final del mil·lenni serà terrible arreu del món.

No cal dir que tot això no són més que prediccions fetes per economistes amb tanta capacitat de predicció del futur com tenen les llançadores de cartes de tarot o les interpretats de boles de cristall. El problema és que, a més de llegir boles de cristall, els catastrofistes també fan *recomanacions* de política econòmica. Aquestes recomanacions poden ser realment perjudicials. Ens diuen que l'experiència dels dos darrers anys mostra que el *capitalisme salvatge* no funciona, que la total llibertat de moviments de capitals internacionals només fomenta l'especulació despietada i improductiva i que l'excessiva globalització

pren el poder al Govern i el dona a les multinacionals. Per tant, els experts diuen que cal introduir barreres a la mobilitat de fluxos financers (Malàisia acaba d'introduir controls de capitals), tancar les economies i augmentar l'intervencionisme estatal (això és el que proposen les noves autoritats russes per sortir de la crisi).

Això és molt perillós. Cap economia ha aconseguit créixer i assolir nivells de benestar considerables sense ajuts financers internacionals: els anglesos van fi-

nançar el desenvolupament dels Estats Units a finals del segle XIX i principis del XX, els americans van finançar (amb el pla **Marshall**) amb les inversions directes la reconstrucció d'Europa i el Japó després de la segona guerra mundial. Els capitals japonesos, europeus i nord-americans van finançar les extraordinàries taxes de creixement de Singapur, Hong Kong, Corea del Sud i Taiwan, i més tard els miracles de Tailandia, Indonèsia i Malàisia. I malgrat que recentment aquests darrers països hagin patit una crisi, el nivell de renda que els quedarà un cop passats els mals temps encara serà miraculós. El 1960, Nigèria i Indonèsia tenien la mateixa renda per càpita, i avui, malgrat la crisi, la renda per càpita a Indonèsia és sis vegades superior a la de Nigèria; per més que el professor **Fabià Estapé** els anomeni "**llangardaixos**", aquests països són miracles econòmics i, un cop hagui passat la crisi, els haurém de seguir emprant com a exemples a imitar.

La majoria dels problemes als quals ens enfrontem són causats per la mala política dels governs i no pel mal funcionament de l'economia de mercat: el fet que el Govern de **Suharto** garantís les inversions privades dels seus amics i parents (cosa que va fer que aquestes emprenguessin inversions incestuoses forassenyades que van causar la crisi que estem vivint) no mostra el fracàs del mercat, sinó la política nepotista que el Govern indonesi ha dut a terme. El fet que el Govern japonès permetés la corrupció i la manca de transparència bancària i donés a entendre que pagaria els crèdits impagats dels principals bancs del país no mostra un fracàs del mercat, sinó la corrupció del Govern japonès.

El fet que el Govern rus estigui completament dominat per unes famílies oligàrquiques que tenen com a objectiu únic fer-se riques i impedir la competència d'altres (nacionals i internacionals), que és la base sobre la qual es fonamenta el sistema de mercat, no mostra un fracàs del mercat, sinó l'espectacular incompetència del Govern rus.

L'única cosa que han fet els mercats ha estat desemmascarar governs nepotistes, corruptes i incompetents. L'eliminació de la disciplina imposada pel mercat no farà més que posposar les solucions, solucions que passen necessàriament per agafar el brau per les banyes: cal reestructurar el sistema financer japonès, cal eliminar el favoritisme i proteccionisme financer del Sud-est Asiàtic, i cal introduir el mercat veritable i limitar el poder monopolístic de les set famílies oligàrquiques russes. Eludir responsabilitats polítiques i donar les culpes al mercat i als moviments de capitals és massa fàcil... i massa perillós.

OPUS MEI
Josep Penua

Diputats penedits

¡Quanta maldat, Senyor! El canvi de vot de quatre diputats nacionalistes, que ha fet possible el rebuig de la proposta socialista sobre l'ampliació de l'avortament, s'interpreta per analistes maliciosos com el resultat de la pressió del Partit Popular sobre els seus socis català, basc i canari. ¿Per què no creure que va ser la influència divina la que va inspirar el seu dit a l'hora de prémer el botó de votar?

Els senyors **Guardans, Nadal, González de Txabari i Rivero** al febrer van votar una cosa i ara una altra. No són uns frívols i uns caps de trons que canvien fàcilment d'opinió. Tampoc s'han doblegat a la voluntat dels seus respectius patrons polítics. Lleials als pactes amb el senyor **Aznar**. El que ha passat és més simple. Aleshores estaven en l'error i ara han vist la llum de la Veritat, amb majúscula, com ha de ser. Ara segurament es penedeixen del que van votar al febrer.

Déu havia d'escoltar tantes oracions, i sobretot les súpliques a la Verge d'aquestes cinc nenes que, com pastorettes de Fátima o com noves **Bernardette**, imploraven de genolls davant el Congrés la seva intercessió. ¡Quina estampa més llaica en l'enrenou d'un Madrid impiu i lliurepensador! El Cel no podia desoir les pregaríes de les nenes al mig del carrer. Postrades de genolls, i una d'elles amb el rosari a la mà, componien una imatge que és tot un exemple de fe en temps de descreença.

Situacions així semblava que requerien un paisatge rural i les creïem incompatibles amb el desenvolupament urbà. Amb les cinc nenes en oració sobre l'asfalt, la gran urbs madrilenya ha recuperat una mica l'aire intimista que va tenir abans de ser capital d'un imperi. No han compost una estampa arcaica. Són noies modernetes, que van vestides amb texans. No són pastorettes, sinó que algun dia seran advocades, enginyeres o informàtiques, fet que demostra que Déu també està ficat en la modernitat. Que se sàpiga, no han vist la Verge, com va passar a Fátima o a Lourdes, però les seves pregaríes han estat escoltades.

Marcador simultani

▶ **La mort a Brussel·les d'una jove africana que es resistia a ser repatriada al seu país natal** ha destapat els brutals mètodes emprats per la policia belga. Els agents van tancar la boca de la noia amb un coixí per fer callar els seus crítics de protesta, fet que li va provocar una aturada cardíaca. Resulta vergonyós que en un país del cor de la civilitzada Europa s'utilitzin sistemes que són propis de les dictadures més ferotges. Les autoritats belgues han de donar explicacions convincentes d'una agressió tan repugnant.

▶ **Catalunya fa un pas important en les seves competències** sobre l'ensenyament superior a l'aconseguir que la Generalitat gestioni les convocatòries de beques per als universitaris catalans i pugui modificar la quantitat de les ajudes i els criteris per obtenir-les. Per això comptarà amb una partida d'uns 6.300 milions de pessetes.

▶ **El pla de prejubilacions de Telefónica mereix una atenció especial** per tot el que conté. Hi ha una acceptació majoritària a partir dels 53 anys ja es pot optar a retirar-se a la principal companyia privada espanyola de telecomunicació. Pot ser una mesura positiva si, a més a més de garantir ingressos suficients per als que abandonen el lloc de treball, també va acompanyada de creació de nous llocs de treball a l'empared de les noves tecnologies i la demanda d'especialistes joves adequats. Hi ha sospites fundades que això no serà precisament així.

▶ **El pregó de l'historiador cubà Eusebio Leal** va obrir aïr el teló a les Festes de la Mercè. Ni la protesta d'un grup d'okupes ni la incerta climatologia van deslluir l'inici d'un programa d'actes pensat perquè els barcelonins participin durant uns dies els problemes de la rutina quotidiana. ¡Visca la festa!

Joaquim Coca
Periodista.

Bill Clinton, el debil

Bill Clinton es va salvar de fer el servei militar gràcies a una martingala legal. El seu nom, al costat del de la seva dona, **Hillary**, va aparèixer en un assumpte immobiliari quan era governador d'Arkansas. Ha estat fotografiat fumant un puro -¿hà? en una dependència de la Casa Blanca. Les seves particulars "**relacions sexuals impròpies**" s'han esbomat per Internet. I ara tot el món l'acaba de veure per televisió perdent els papers.

El president dels EUA és multisposat: ha pogut tenir por d'anar a la guerra i ser temptat pel diner fàcil; ha violat la prohibició -en tota la Casa Blanca no es pot fumar- pel plaer sensorial; ha cedit a les debilitats de la carn i no ha controlat els seus nervis. És a dir, el dirigent de la nació més poderosa de la Terra és un ésser espiritualment debíl. I la fortlesa de l'ànima, que és una cosa inherent a la moral, es pot exigir i s'ha d'exigir a les personalitats que representen els pobles. I especialment als que fan servir l'àlbum de fotos de *família felix* per obtenir molts dels vots que els fan pujar.

Clinton és la víctima d'una despietada campanya política, sí. Però, al marge de la immoralitat que això representa, la pregunta és aquesta: ¿pot un home debíl regir els destins del planeta?

Roser Roser
Espectadora.

Les ablacions silenciades

Exodus Internacional -organització d'inspiració cristiana- compta amb més de 120 centres per a la "**conversió**" de persones "**sexualment desorientades**". És a dir: reciclen gais. Exhibeixen èxits com el d'**Anne i John Paulk**, abans esgarriats i avui un matrimoni exemplar. Callen que entre els dos fundadors d'Exodus -**Gary Cooper i Michael Busse**- va néixer l'amor i ja no van estar per la feina. Els "**desorientats**" ho tenen pitjor amb aquest fonamentalisme tebi que amb l'altre, aquell que els jutja delinqüents o tarats i dignes de condemna o d'exclusió. Els dos blocs segueixen aliats a la història, farcida d'insignes gais. O només recullen els períodes més negres: la Inquisició, el nazisme i les dècades recents, quan encara imperava la teràpia de reeducació sexual a base d'electrodes.

Els problemes dels gais i les lesbianes no són per la seva condició, sinó per l'estultícia social. Els que els persegueixen -tant si és gent del carrer com líders polítics i religiosos- sí que són problemàtics, malalts i delictius. No toleren opcions diferents de les pròpies. Torcen naturaleses, violenten voluntats i mutilen sentiments. ¿Segur que els escandalitza l'ablació? Els també castren. Això sí: amb el ganivet de la moral i sota l'anestèsic de la fe.

L'empresa editora d'el Periódico

Director de projectes: Rafael Nadal. Director de comunicació: Jordi Mercader. Controllor i finances: Julio Martínez. Centres d'impressió i compres: Director general: Jaime Sáez. Edicions: PRIMERA PLANA S.A. Conseller delegat: José Sanclemente. Director general: Joan Montraveta. Gerents: José García Miquel i Antonio Viedma. Director tècnic: Carles Matau. Delegat a Madrid: Pablo Sanjaesó. Administració i finances: Pere Vidal. Recursos humans: Joan Buj. Producció: Fernando López. Promocions: Carmen Mata. Distribució: Luis Carrasco. BARCELONA (08009). Gerència, Redacció, Administració, Distribució, Màrqueting, Publicitat i Preimpresió: Consell de Cent, 425-427. Tel.: 93 265 53 53. Fax: 93 484 65 12/13. Petits Anuncis: Consell de Cent, 400. Tel.: 93 265 57 27. Fax: 93 265 13 42. SANT FELIU (08098). Impressió, carrer Ramon de Tinerria, 35-37. Tel.: 93 665 07 12. MADRID (28009). O'Donnell, 12. Tel.: 91 536 97 00. Fax: 91 536 97 29/30. Internet: http://www.elperiodico.es

GRUPO ZETA: President: Antonio Asensio. Secretari: Francisco Matosés. Consellers: José Sanclemente, Dalmáu Codina i Javier López López. Director de publicacions: José Oneto. Assessor de la presidència: Carlos Luis Álvarez. DIVISIÓ DE PREMSA DIÀRIA: Director general: Juan Fernández-Agüilar. Director del departament: José Luis Martínez. Director tècnic i noves tecnologies: Mario Santinó. Director comercial: Juan F. Pérez Pretel. ExEMPLAR EN CATALA

